

Perustettu 1905

Turun Sanomat

PÄÄKIRJOITUKSET 16.11.2010

KARI VAINIO, vastaava päätoimittaja
RIITTA MONTO, päätoimittaja

sähköposti: ts.pääkirjoitus@ts.fi

RUOTSI

Sosiaalidemokraattien piina jatkuu

Ruotsin sosiaalidemokraattinen puolue on syyskuun valtiopäivävaaleista lähtien käynyt kiivasta linja- ja henkilökeskustelua toisen peräkkäisen vaalitappion syistä. Kun pohjalla on heikoin vaalitulos sitten vuoden 1914, johtopäätösten odotettiin olevan kouriin tuntuja. Viikonvaihteen kriisikokous toteutti ennakoavistukset. Puheenjohtaja Mona Sahlin jättää maaliskuun ylimääräisessä puoluekokouksessa tehtävänsä neljän vuoden pestin jälkeen.

Puheenjohtajan vaihto on looginen lopputulos, kun etsitään uutta sisältöä ja linjaa ikääntymisestä kärsivän valtionhoitajapuolueen toimintaan.

Göran Perssonin itsevaltaisen johtamiskauden jälkeen seuraajan mantteliä sovitteltiin itseohjeutetusti ulkoministeri Anna Lindhille. Kun Lindh murhattiin tukholmalaissessa tavaratalossa vuonna 2003, seuraajaehdokkaaksi nousi Sahlin, kokenut poliitikko ja moninkertainen ministeri.

Sahlin toi puolueeseensa avoimuutta, keskustelua, uudistuksia ja uusia poliittisia painotuksia. Edeltäjänsä kaltaista johtajuutta hän ei pystynyt lunastamaan.

Allianssi ympäristöpuolueen ja vasemmistopuolueen kanssa tuli Sahlinille kalliiksi. Äänestäjät luottivat Fredrik Reinfeldtin porvariryhmittymään ja valtiovarainministeri Anders Borgin kykyyn luoatsa Ruotsi ulos talouskriisistä. Vasemmistoyhteistyö ja etenkin vasemmistopuolueen talousnäkemys olivat monille perinteisille demariaänestäjille liikaa.

Itseään selvää seuraajaehdokasta Sahlinilla ei ole, kun osa huippunimistä ex-komisaa-ri Margot Wallströmiä myöten on kiellettyyn kunnia.

Pelkäästään Sahlinin väistymisellä sosiaalidemokraatit eivät vallan kahvaan palaa. Tarkkaan mietitty ohjelmamuodistuksen lisäksi vaihdokset puolueen muilla avainpaikoilla ovat tarpeen.

Syyskuun vaaleissa sosiaalidemokraatit oli niukasti suurin puolue reilun 30 prosentin



Mona Sahlin jättää Ruotsin sosiaalidemokraattien puheenjohtajuuden maaliskuussa.

kannatusosuudella. Viime sunnuntaina julkaistussa mielipidemittauksessa kannatus on säilynyt samalla tasolla, mutta kokoomus on painellut ohji.

Sosiaalidemokraatit ovat viime vuosina menestyneet heikosti lähes kaikkialla Euroopassa.

Niin Ruotsin kuin Suomen veljespuolueet ovat yhtäläisen ongelman edessä: kannatus ei nouse edes oppositiossa.

Ei, vaikka talouskriisin jättilasku antaisi siihen kaikki mahdolliset poliittiset eväät.

Suomen Sdp:n johto seuraa epäilemättä mielenkiinnolla ruotsalaistoveriansa kujanjuoksua – tosin yli kymmenen prosenttiyksikköä matalammalta kannatusasolta. Muiden puolueiden tapaan Sdp yrittää hälventää aateperintöään hakemalla äänipotentiaalia poliittisesta keskustasta ja yrittämällä miellyttää mahdollisimman suurta kansanjoukkoa.

Naapurimaan kokemuksen valossa resepti on ainakin tehokkaampi kuin lyöttäytyminen laitavasemmiston kylkeen. Suomen demarien johtopäätösten aika on huhtikuussa, noin kuukausi Sahlinin jäähyväisten jälkeen.

NUORISOBAROMETRI

Natolle ei, EU-armeijalle kyllä

Suomalaisia on pian viisitoista vuotta paimennettu EU-kansalaisina niin sanotusti euroopalaisille tavolle. Oppi on ainakin alle kolmekymppisillä langennut hedelmälliseen maahan. Maanantaina julkistetun arvo- ja asennetutkimuksen mukaan nuoret suhtautuvat yhä myönteisemmin kansallisvaltioiden rajat ylittävään poliittiseen toimintaan.

Nuorisosaain neuvottelukunnan ja Nuorisotutkimusverkoston teettämä barometri viestii nykynuorten vahvasta suuntautumisesta kansainvälisyyteen.

Puolel 15–19-vuotiaista on sitä mieltä, että EU:n ulkopoliittista roolia pitäisi lujittaa ja lähes kolmannes, että Suomen ulkopoliittikka tulisi hoitaa unionin kautta. Useampi kuin joka toinen korostaa YK:n roolia kansainvälisessä politiikassa ja kriisinhallinnassa. Kolmannes kannattaa jopa EU:n yhteistä armeijaa.

Barometrin mukaan peräti 60 prosenttia nuorista vastustaa ja vain 27 kannattaa Suomen Nato-jäsenyyttä. Tulos on lievästi yllättävä ottaen huomioon vastaajien näkemykset Euroopan unionista sotilaallisen turvallisuuden toimijana ja takajaana.

Avautuminen ylikansallisten turvallisuusratkaisujen suuntaan ei ole heikentänyt nuorten luottamusta perinteiseen kansalliseen malliin. Maanpuolustustahdon väkevyydestä kertoo

enemmistön mielipide, jonka mukaan Suomen on torjuttava hyökkäyksiä aseellisesti, vaikka tulos näyttäisi epävarmalta. Tälle kannalle asetui 75 prosenttia vastanneista.

Nousevan polven suhtautuminen kotimaansa monikulttuuristumiseen ei ole niin myönteistä kuin saattaisi odottaa. Myös asenteet maahanmuuttoa kohtaan ovat aikaisemmista mittauksista koventuneet.

Lohdullista on silti huomata, että useimmat nuoret sopeutuvat erilaisuuteen arkielämässään yhä luontevammin. Kun on kysymys omista ystävistä, syntyperällä, ihonvärillä tai uskonnolla ei ole merkitystä.

SATAMA

Parkkihelpotusta

Pysäköintitalon rakentamisen toivotaan helpottavan parkkipaikkapulaa Turun matkustajasatamassa. Ruotsinlaivojen tulo- ja lähtöaikoina kärsivään liikenteeseen sumppuuntumiseen siitä ei taida kuitenkaan olla suurta apua. Matkustajia tuovat ja noutavat autoilijat ruuhkannuttavat terminaalien edustat, jotka on aikoinaan mitoitettu ja kaavoitettu aivan toisenlaisiin liikennemääriin. Jottain tarttis sillekin tehä.

Muut lehdet

Salon Seudun Sanomat

Kiltti asiakas maksaa enemmän

"Kuluttajat ovat oppineet kilpailuttamaan vakuutusyhtiöitä entistä ahkerammin, kertoo EPSI Finland -tutkimusyhtiön selvitys."

"Jatkuvan kilpailuttamisen ja kanta-asiakkuuden suhde on mielenkiintoinen. Se koskee monia muitakin tuotteita kuin vakuutuksia."

"Moniko onkaan saanut vanhalta teleoperaattoriltaan puhelinsoiton, kun on suomalaisen laskuihin kyllästyneenä vaihtanut toiseen operaattoriin? Tuossa vaiheessa "omalta" yhtiöltä löytyy kummasti halvempia vaihtoehtoja vanhallekin asiakkaalle."

"Samaan kategoriaan kuuluvat sähköyhtiöt. Kanta-asiakkaalle ei tipu hintaetuja, ellei tämä uhkaa vaihtaa yh-

Hämeen Sanomat

Käyttämättä valtava työvoimareservi

"Suomessa puhutaan jo pillevästä työvoimapulasta ainakin joulun aloilla. Samalla voimistuvat vaatimukset työperäisen maahanmuuton rajoitusten purkamisesta."

"Tilastot kuitenkin kertovat, että Suomesta löytyy val-

tava työvoimareservi, pitkäaikaistyöttömät. Heidän määränsä on kasvanut talouden kasvusta huolimatta vuodessa 17 000:lla."

"Kaikkiaan pitkäaikaistyöttöminä on 60 000. Kun lukuun lisätään pian kortistoihin tulevat tukityöllistetyt ja työttömyyseläkkeelle syytyt, on luku noin 200 000!"

"Nykyisen järjestelmän heikkoudet piilevät siinä, että työllistämistoimenpiteet ovat liian lyhytkestoisia, työttömäksi joutunut pääsee aktiivitoimien piiriin liian hitaasti, eikä koulutuksessa kiinnitetä riittävästi huomiota riskiryhmien tukitoimiin."

"Muun muassa Ruotsi ja Tanska ovat vältäneet lähes kokonaan pitkäaikaistyöttömyyden ongelman välittömällä ja pitkävaikutteisilla aktiivitoimilla sekä varhaisella puuttamisella."

KOLUMNI
Esko Valtaja

• Kirjoittaja on avaruustieteeseen professori Turun yliopistossa.

129864880

Netin ja koko tiedon maailman mulistanut hakukoneyhtiö Googlen haluaa digitoida maailman kaikki kirjat. Alkajaisiksi on hyvä tietää, kuinka monta kirjaa maailmasta löytyy. Kolumnin otsikossa on vastaus: vajaat 130 miljoonaa, ainakin torstaina, 5. elokuuta 2010.

Tarkkaa lukua on tietysti mahdoton sanoa, koska jo itse kirjan määritelmä on sangen vaihteleva. Googlaamalla "books google total number" löytää tarkemman selityksen siitä, miten kirjat laskettiin.

Jos keskimääräinen kirja on parin sentin paksuinen, maailman kaikista kirjoista voisi muodostaa rivin, joka ulottuisi Turusta Kyprokselle. Siinäpä vasta olisi pyhiinvaellusmatka: kävellä maailman kirjat päästä päähän!

Olen itse lukenut elämänsäni ehkä kymmenentuhatta kirjaa. Muutaman sadan metrin välein rivistöä pilkkottaisi tuttu selkämys: The large scale structure of space-time tai Viisikko aarresaarella.

Sähköinen kirja tekee kuulemma lopultakin läpimurtoa. Minäkin kirjoitin tänä vuonna ensim-

mäisen kustannussopimukseni, jossa digitaalinen painos mainittiin erikseen. Ajan mittaan Google, Amazon, tai joku muu epäilemättä tulee digitoimaan maailman kaikki kirjat. Aika hyvässä vauhdissahan jo ollaan erityisesti vanhojen kirjojen kohdalla, sellaisten, joihin kenelläkään ei enää ole julkaisu-oikeuksia.

Tieto on aina ollut valtaa, ja siksi on pelkäästään hyvä, että yhä suurempi osuus ihmiskunnan tiedosta ja muusta kulttuurista on yhä useampien saatavilla, vaivattomasti ja ilmaiseksi. Vailla tietoa olevia ihmisiä on helppo huijata, manipuloida ja hallita – tarvitsee vain ajatella muinaista Neuvostoliittoa tai nykyistä Pohjois-Koreaa. Kummassakaan ei painettu tai sähköinen sana suotta ollut Isoveljen tiukan kontrollin alaisena.

Tuhat vuotta sitten yhteen kirjaan tarvittiin lauma lehmiä, joiden nahasta tehtiin pergamenttia, ja lauma munkkeja, jotka kopioivat kirjan. Nyt yhdelle muistitikulle mahtuu kymmenentuhansien kirjojen tietomäärä, ja jos se ei riitä, kännykän klikkaus tuo netistä lisää ilmaiseksi ulottuville.

Hurraa digitaaliseen kehitykseen ja sen mukanaan tuomalle tiedon vapaudelle, mutta en silti usko perinteisen kirjan katoavan. Se nyt vain on niin mukava, niin intiimi ja aistillinen kapistus.

Kirjaveuilla tarvitaan tietysti majataloja, ja mitkähän olisivat sen sopivampia kuin kirjastot. Suomalaiset kirjastot ovat tiedon ja sivistyksen pyhättöjä, joiden merkitystä täytyy yhä uudestaan korostaa ja joita täytyy puolustaa tänä rahan ja kustannusvastaavuuden aikakautena.

Olemme niin tottuneet kirjastoihin, että onhdamme, kuinka ainutlaatuinen idea on paikka, jonne kuka tahansa voi mennä ilmaiseksi kohtamaan maailman koko tietämyksen ja kulttuurin.

Kirjoitin joitakin vuosia sitten kolumnin, jossa ehdotin että taide- ja muihin museoihin pitäisi olla ilmainen sisäänpääsy. Siitäkos riemu nousi. "Populismi on halpaa – ei maksa mitään!" ilkkui **Jyrki Vuorikin** omassa kolumnissaan.

Jos niin on, niin Suomen kirjastolaitos on pahimman laatuista populismia. Ajatelkaa nyt, kuka tahansa voi kävellä ilmaiseksi sisään ja lainata mitä tahansa, ilman että edes kirjailija saa siitä korvausta!

Jos todella otamme kulttuurin ja sen tärkeyden todesta, myös taiteen pitäisi olla ilmaiseksi kaikkein nähtävillä, muuallakin kuin kaupallisiksi hankutuissa gallerioissa. Kirjastojen mallin innoittamana toistan siksi ehdotukseni: pääsymaksut pois museistakin. Kyllä meillä on siihen varaa.

Itämeri tarvitsee tiedettä – Suomessa vahvaa osaamista

ALAKERTA
Sakari Kuikka

• Kirjoittaja kalastusbiologian professori Helsingin yliopistossa.



TS/Riitta Salmi

Aikanaan Suomi yritti innokkaan ministerin voimin tunkeutua jopa Antarktikselle, siellä kun tieteellä on perinteisesti saanut luonnonvarojen hyödyntämismahdollisuuksia. Tältä tutkimusretkeltä on peräisin merentutkimusalus Aranda, ja nyt se osallistuu tehokkaasti Itämeren tutkimukseen, kirjoittaa Sakari Kuikka.

TÄSTÄ ON KYSYMYS

1. Itämereen liittyvästä tutkimustarpeesta on keskusteltu julkisuudessa tiuhaan.
2. Uhanalainen eläin tai kalastaja ovat riippuvaisia tieteen tehokkuudesta ja avoimuudesta.
3. Suomalaiset ovat joskus liiankin vaatimattomia kauppaamaan osaamistaan maailmalle.

on pystyttävä esimerkiksi arvioimaan sitä pysyvätkö lohien geenit yllä todennäköisemmin kalastuksen säätelyn vaiko vesiviljelyn avulla. Tieto palveli valtion vesiviljelijöitä ja yrityksiä, mutta lumileopardien eläintarhaan viemisen takana oleva päätöksenteko ei tästä juurikaan poikkea.

Uhanalainen eläin tai kalastaja ovat riippuvaisia tieteen tehokkuudesta ja avoimuudesta, ja siitä onnistuuko viestintä niin että toimenpiteistä vastaava poliitikko kiinnostuu tarjolla olevista äänistä.

Jouko

